

NIEUWE SOORTEN EN VARIETEITEN

DOOR

PROF. DR. J. VALCKENIER SURINGAR

Viburnum rhytidophylloides „Holland” (zie Jaarboek 1927, p. 140 e.v. en 1928, p. 110 e.v.).

De fa. HESSE in Weener kondigt in hare prijscourant 1931/2 als nieuwigheid aan *Viburnum rhytidophyllum* × *Lantana*. SCHNEIDER bespreekt haar in „Gartenschönheit” van December 1931 en deelt mede, dat zij reeds in ons Jaarboek werd beschreven en benaamd. De heer PERK VLAANDEREN was zoo goed mij dit mede te deelen.

In de nieuwste uitgave van TAROUCA-SCHNEIDER „Unsere Freiland Laubgehölze” wordt in een noot medege-deeld dat de bastaard bij HESSE ontstaan is, doordat een *Lantana* onderstam doorgroeide, bloeide en de *rhytidophyllum* entplant bevruchtte¹⁾. Deze bastaard behoeft niet precies dezelfde te zijn als die, welke in Nederland op dezelfde wijze ontstond.

Crataegus monogyna JACQ. var. *globosa* n.v.

In Jaarboek 1928, p. 116 en 1929, p. 146 werd deze variëteit beschreven en afgebeeld. De heer PERK VLAANDEREN maakte me er later op opmerkzaam, dat er een *C. monogyna* var. *compacta* SPÄTH bestaat, „eine langsam und gedrungen wachsende, dickzweigige dornlose, im Verhältnis zur Stammart grösserblättrige Form, die sich zu Zierhecken gut eignen dürfte” (Späthbuch 1930). Zij werd in den catalogus 1907/8 als nieuwe variëteit geboekt met den naam var. *inermis compacta*. SCHNEIDER noch REHDER

¹⁾ De fa. HESSE bevestigde dit bericht.

noemen haar; ook in catalogi van andere kweekers dan SPÄTH vond ik haar niet.

Voor het Arboretum werd een exemplaar besteld, zoodat wij de twee variëteiten zullen kunnen vergelijken.

Acer campestre var. *fastigiatum* (n.v.)?

MIT DEUTSCHER ZUSAMMENFASSUNG.

Naar aanleiding van dezen vorm van *A. campestre*, in Jaarboek 1930 op blz. 179/80 beschreven en afgebeeld, schreef mij de heer P. BIJHOUWER, dat het misschien *A. camp.* var. *compactum* v. SCHWERIN (syn. *nanum* LONDON 1844) is, welke deze aldus beschrijft: „dicht opeengroeiende takken, bezemachtige groei gelijk *Cupressus*, hoogte 2 meter”. Slechts de hoogte verschilt, schrijft de heer B. er bij.

BEISSNER, SCHELLE u. ZABEL's Handbuch 1930 geeft voor *nanum* LONDON het jaar 1842 op, met den synonym *compactum* v. SCHW.; v. SCHWERIN beschreef dien vorm in Gartenflora 1893. Eigenaardig is, dat in de groote editie van LONDON's „Arboretum et Fruticetum” van 1844 geen var. *nanum* voorkomt; in de verkorte uitgave van 1869 wordt terloops onder „other varieties” „in the collection of Messrs. LODDIGES” ook *nanum* genoemd, met de omschrijving „habit dwarf”, dus niets van bezemvorm.

PAX, die de Aceraceae in „Das Pflanzenreich” bewerkt heeft, geeft *A. campestre* var. *compactum* v. SCHW. met de omschrijving „habitus Cupressi, rami erecti fastigiati”, zonder hoogteopgaaf noch synonymen; een var. *nanum* wordt hier, noch in den index, genoemd; evenmin komt ze in den algemeenen index der Mitteilungen der D. D. G. voor. Maar, aangezien PAX de var. *compactum* van v. SCHWERIN overneemt, mogen we aannemen, dat hij het karakter van geringe hoogte er bij bedoelt; in den naam ligt dit ook opgesloten, evenals in den hier en daar voorkomenden synonymen naam *nanum*; en SPÄTH schrijft in „Späthbuch”: „Bildet dichte rundliche Büsche”. Een hoog groeiende vorm zou niet *compactum* doch *fastigiatum* genoemd zijn.

In de Mitt. der D. D. G. wordt *A. campestre* var. *compactum* slechts éénmaal als gezien opgegeven, nl. door BEISSNER op de tentoonstelling te Parijs in 1900; hij beschrijft de plant als „eine kleinblättrige buschige Form, recht nett”; v. SCHWERIN 1896, p. 34 en SCHENK in 1916, p. 60, rekenen de plant onder de groep van pyramidale resp. fastigiata vormen.

Het blijft dus waarschijnlijk, dat var. *fastigiatum* van L. A. SPRINGER, die ongeveer 4 m hoog is en, te oordeelen naar de flinke jonge scheuten, nog hooger groeit ¹⁾, een andere vorm dan var. *compactum* v. SCHWERIN is; en de wettige naam voor var. *compactum* is *nanum*.

Wie var. *compactum* bezit, gelieve haar na te gaan.

P.S. De heer SPRINGER schreef mij nog, dat de boom flink uitgegroeid was, met een vrij dikken stam, dus een volwassen boom is. De tegenstelling van den blijkbaar langzamen hoogtegroei tot nu toe of tot 1 of 2 jaar geleden, met de flinke voortzettingsloten van den laatsten tijd, is misschien aanleiding om aan te nemen, dat het een *nanum* vorm is geweest, die daarna is gaan dóórgroeien. Echter is het dan juister, om den vroeger beschreven *nanum*(*compactum*) vorm bij dezen *fastigiatum* vorm onder te brengen, dan om den naam *nanum* of *compactum* te behouden, die gegeven werden aan een volgens de beschrijvingen klein blijvende plant.

ZUSAMMENFASSUNG.

Herr LEONARD A. SPRINGER hat einen *Acer campestre* var. *fastigiatum* Baum gefunden, der erwachsen \pm 4 m hoch war und ziemlich lange junge Zweige zeigte. Er ist also nicht var. *nanum* LOUD. (*compactum* SCHW.). Weil

¹⁾ Ik vermeld hier opzettelijk, dat de heer L. A. S. zelf geen naam heeft willen geven en het slechts op mijn verzoek toegestaan heeft; indien de naam overbodig blijkt te zijn, is hij er niet debet aan; het vraagteken is bovendien een aanwijzing van onzekerheid.

dieser Baum aber augenscheinlich sehr langsam gewachsen ist und erst jetzt oder vor 1 oder 2 Jahren angefangen hat ziemlich lange Fortsetzungszweige zu maken, wäre an zu nehmen dasz var. *nanum* nicht stand haltet sondern schliesslich normal weiterwächst. In diesem Falle wäre die uneigentliche var. *nanum (compactum)* bei var. *fastigiatum* unter zu bringen.

Picea excelsa var. *columnari-acuminata* nov. var.?

Picea excelsa habitu varietatis *columnaris*, coni squamis ut varietas *acuminata*. In Pineto Schovenhorst, Putten.

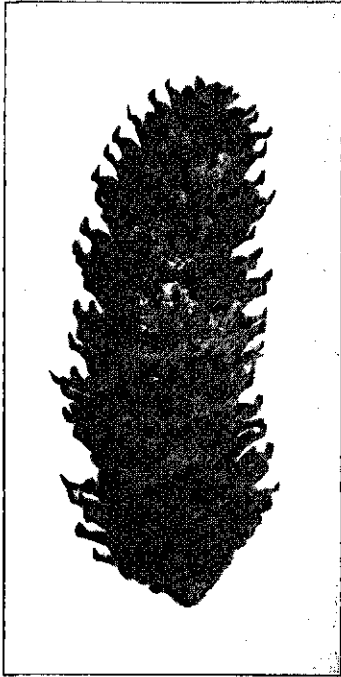
Er is reeds lang eene variëteit *columnaris* CARR. (*Abies* — — JACQUES) bekend, ofschoon ze op de vele excursies der Duitsche Dendrologische Vereeniging niet dikwijls vermeld wordt; wild komt ze op eenige plaatsen in Zwitserland voor; nergens wordt iets gezegd van afwijkende kegels. SCHRÖTER beeldt er drie af (f. 19-21).

De *columnaris*-exemplaren op Schovenhorst zijn minder typisch dan die van SCHRÖTER l.c., maar typischer dan dat uit het arboretum van SPÄTH, afgebeeld door FITSCHEN in zijn „Nadelholzkunde”, op blz. 203; dit exemplaar vertoont vrij lange zijtakken, welke echter vanaf beneden aan den stam ongeveer dezelfde lengte hebben. De afgebeelde exemplaren uit Zwitserland hebben zeer korte zijtakken; twee vertoonen dit pas boven een normaal benedengedeelte van den stam; bij het derde worden de zijtakken naar boven toe geleidelijk korter, terwijl ze onderaan den stam reeds betrekkelijk kort zijn. Met dit laatste exemplaar komen die van Schovenhorst, waarvan ik een foto ontving, het meest overeen; zij zijn waarschijnlijk jonger en kunnen nog typischer worden.

Minder bekend is var. *acuminata* BECK (1887), gekenmerkt door kegels, waarvan de schubben gegolfd zijn en in een smallen en uitgeranden top uitloopen. Op excursies der D. D. G. werd zij nimmer genoteerd. Bij de beschrijvingen wordt niets van een afwijkenden habitus van den

boom gezegd. SCHRÖTER beeldt de kegels af in „Ueber die Vielgestaltigkeit der Fichte” 1898, fig 4.

De variëteit komt in Zweden en Zwitserland zeer verspreid voor, in Pruisen hier en daar in groote complexen.

Picea excelsa Lk var. *columnari-*
acuminata n.v.

Schovenhorst, Dec. '31.

Thans werden door Dr. OUDEMANS op „Schovenhorst” dergelijke kegels gevonden op de 10 exemplaren van var. *columnaris*, zoodat beide afwijkingen in ééne variëteit vereenigd zijn. Is dit iets nieuws of heeft men tot nu toe verzuimd om de kegels der var. *columnaris* goed te bezien?